

och de fleste glasen deraf fyllde; föreslagit Dagens skål, hvilken Lieutenanten Adam Eric Kalmberg i så måtto förändrat, att han yttrat Carlarnes skål, hvarpå samma skål jemväl är vorden åtminstone af de flesta gästerne med undersåtelig vördnad drucken samt någre af Magister Ihre författade, så kallade verser derefter afsjungne; hvarjemte medan rödt vin ännu druckits, den händelse inträffat att Doctor Bergelin ut-sagt och druckit Gustaf den femtes skål, deruti endast Magister Ihre instämde.

Edeligen i målet afhörde vittnen hafva intygat: *Handlanden Fendricken Gustaf Gierle*, att när det röda vinet till det mästa var utdruckit och Bergelin flere gånger frågat hvad klockan voro, samt omsider fått till svar, att klockan varit tolf, Bergelin tagit sitt glas, och med half hög röst, så att icke alla hörde det, sagt: "Gustaf den femtes skål, och druckit; att några minuter derefter, Magister Ihre, hvilken äfven som Bergelin var rusig, jemväl druckit samma skål, men som vittnet tyckt med ett slags åtlöje, eller Ironie, samt att då Bergelin derpå utgått och Gierle, jemte Capitainen Johan Gabr. Stovenius förebrått Ihre att halva druckit nyssnämnde skål, Ihre yttrat, det Stovenie vore Espiegle. *Handlande Borgaren, Lieutenanten Joh. Fredr. Welin*: att han, som vid aftonmåltiden suttit emellan Bergelin och Ihre, och dervid någon gång utgått, hört innan Carlarnes skål proponerades, Ihre säga, "Ja! Gustaf den femtes skål dricker jag; och derpå sett honom dricka sitt glas, samt att då Welin härföre gjorde Ihre förebråelser, denne sednare dertill svarat: "det gjorde jag på det Bergelin ej skulle vara ensam derom." *Capitainen Johan Gabriel Stevenii*, att sedan han vid bordet druckit några glas och klockan slagit tolf, Bergelin förr än Carlarnes skål proponerades, tagit

sitt glas och sagt: "Gustaf den femtes skål", samt lömt glaset; att Bergelin icke proponerat skålen för hela sällskapet, men efter en pause, hade Ihre tagit sitt glas, uprepat skålen och druckit, hvarpå Bergelin lagt sin hand å Ihres hufvud och med orden, "du är en ärans man" eller "du är en hedersman" uttryckt sitt bifall; att då vittnet jemte Lieutenanten Welin och Fendricken Gierle derefter gjort Bergelin och Ihre förebråelser öfver detta deras förfarande, Bergelin icke svarat något, deremot Ihre sagt, det han druckit skålen utan allt eftersinnande för att ej ensamt blottställa Doctorn, och i talet till Gierle tillagt: "du är dum", och hade Stevenii af Bergelins och Ihres utseende och tal slutat, att de vid tillfället varit af starka drycker öfverlastade och uturständsatte att bedömma hvad de sagt och gjort; *Enkan Stahre*: att under aftonmåltiden, Bergelin berusad, och utan att till henne vara kallad, inkommit i hennes rum, der hon låg sjuk och yttrat "jag har druckit en skål i afton, huru det kommer att gå," derpå Enkan Stahre, utan att Bergelin sagt eller hon frågat, hvad skål det var, svarat: "Den kan ej annat än komma till att gå bra, på de Stora Carlarnes Dag." *Jungfru Elisabeth Maria Stahre*, att hon varit tillstädes, då Bergelin vid sistberörde tillfälle i hennes moders Enkan Stahres rum inträdt, och dervid, sedan Bergelin först talt om Enkan Stahres sjukdom, hört Bergelin emot henne yttra "jag har druckit en skål, hur det kan komma att gå," men att Bergelin icke nämnt, hvad skål det varit; och *Lieutenanten Eric Adam Kalmberg*, att han, som tänkt på att dricka Carlarnes skål innan klockan slog tolf, men låtit i förväntan på Bålarne dermed anstå, emedlertid hört dels Bergelin fråga efter hvad klockan var, dels Stevenii och Gierle ordväxla med Ihre.

Berge-

Bergelin, som efter upgift är född i Carlscrona år 1791, och såsom Läkare bevistat sednaste kriget i Tyskland och Norrige, samt den 30 Maji 1815 blifvit i nåder utnämnd till Provincial-Läkare på Gottland, har i början föregifvit att han den 28 Januarii om aftonen varit af den dagens och flere föregående dagars välfägnad på calasen så plägad, att han ej visste hvad som tilldragit sig vid ifrågavarande tillfälle, eller kunde påminna sig, om han druckit eller icke druckit meravarande(?) skål, derom han först dagen derpå skall blifvit af andra underrättad, äfvensom att han icke visste annat än att vid afton-måltiden Ihre varit hans granne vid bordet, samt att han under måltiden utgått till Enkan Stahre; men den 2 sistledne April, har Bergelin inför Rådstufvu-Rätten erkänt, att han Lördagen efter händelsen dragit sig till minnes, det han vid ifrågakomne tillfälle druckit Gustaf den femtes skål, hvarmed, efter Bergelins ord, han skall menat ingen ting, samt derjemte bestridt, att den samma blifvit af honom poponerad, äfvensom Bergelin nekat, både att hafva lagt handen å Ihres hufvud till betygande af bifall, då denne druckit samma skål och att han vid besöket hos Stahres Enka fält omförmälte yttrande; hvar-efter uti ett den 8 April till Rådstufvu-Rätten inlemnadt skrifteligt anförande Bergelin upgifvit, att han väl icke kunde påminna sig de vid bordet förefallne samtal, men visste med fullkomlig säkerhet, att om han då druckit Gustaf den femtes skål, sådant icke skedt af öfverläggning, utan varit ett utan mening och ändamål undfallit lätt-sinnigt uttryck, hvartil han omöjligen kunde finna någon anledning, dervid Bergelin tillagt, att han påminde sig hafva vid det under måltiden hos Enkan Stahre gjorde besök, yttrat, det han druckit en skål, som då först väckt hans egen upmärksamhet,

hvaremot Ihre, som är född i Wisby år 1790 samt förledit år tillträdt vice Collegatet vid skolan derstädes, först inför Konungens Befallningshafvande, dels munteligen och dels skrifteligen upgifvit, att sedan Bergelin vid bordet druckit Gustaf den femtes skål, Ihre, utan estertanka på skämt uprepat och druckit samma skål utan mening om något ondt, och utan känsla att hafva begått en obetänksamhet, häldst han ansett propositionen af en sådan skål vara en af desse i ett dryckes-lag icke ovanlige utan mening eller med ironie framkastade dårskaper, som genom sin egen orimlighet vederlade sig sjelfva; Och sedermera inför Rådstufvu-Rätten erkänt denna förklaring, med tillägg, att Bergelin sedan Ihre druckit skålen lagt sin hand å Ihres hufvud, hvilket han ansåg innefatta ett bevis på Bergelins bifall, samt att han å den af Gierle honom gjorde förebråelse för skålen svarat, det Gierle vore dum, då han icke begrep, att Ihre ej i annan afsigt druckit skålen, än den att Bergelin icke skulle vara ensam.

Handlingarne uplästes, hvarest, med afgörandet af detta mål, blef till Högsta Domstolns nästa sammanträde utkjutit.

In fidem Protocollii

P. A RÖNSTRÖM.

Rätteligen utdragit utur det i Kongl. Maj:ts Justitiæ-Revisions-Expedition förvarade Original-Protocoll, betygat

LARS CRONHOLM,
Secretetare.

Utdrag af Protocollet öfver Justitiæ-Arender, hållit i Kongl. Maj:ts Högsta Domstol,

Måndagen den 21 Julii 1817.

Närvarande:

Hans Excellence, Justitiæ-Stats-Ministern
&c. &c. Herr Grefve GYLLENBORG.

Justitiæ-Råden: TORÉN.
 MARKS V. WÜRTEMBERG.
 NORIUS.
 PETERSON.
 EKORN.

S. D. Af Justitiæ-Rådet Noréus anmäldes, att, uti upsändt bref, hade Justitiæ-Rådet Ziervogel förmått sig vara af sjuklighet hindrad att denne dag i Högste Domstolen upkomma.

Sedan Justitiæ-Rådet Peterson, i anseende till dess, i Högste Domstolens Protocoll för den 17 i denne månad anmärkte jäaktighet, lemnat sitt rum, och från Högste Domstolen bortgått, samt Justitiæ-Rådet Blom, som imedlertid upkommit, i stället sitt domsäte intagit, förefogs till afgörande det, nyssnämnde dag i Högste Domstolen förhafde mål, rörande Provincial-Medicus Doctor P. I. Bergelin, och vice Collega Scholæ, Magister L. P. Ihre.

Högste Domstolens närvarande Ledamöter funno Bergelin och Ihre vara övertygade att, på sätt Hof-Rätten anført, hafva, vid den, efter assembléen, på Hans Kongl. Maj:ts och Hans Kongl. Höghet Kronprinsens Namns-dag, anställdte soupé, hvarunder Desse Kongl. Personers skål druckits, hvar för sig förut yttrat, det de drucko Gustaf den femtes skål, och deruppå tömt deras glas.

Hvad sålunda emot dem förekommit innefattar icke blott ett uttryck för en viss persons välgång, utan äfven ett förklarande, syftande å denne persons upstigande på Thronen, emedan orden: den femte, icke kunna, efter vanligt språkbruk annorlunda förklaras, eller till andre än Regerande Personer lämpas; och, att uttrycken haft afseende å en, genom Rikens Ständers Beslut 1810, från Svenska Thronen för alltid skiljd Konunga-Son, visar sig uppenbart af sammanhanget, och deraf, att någon annan

person eller åsystning icke kunnat upgifvas; äfvensom, af både Bergelins för Enkan Stahre yppade fruktan för skålen han druckit, och Ihres svar på de förebråelser han fått, att han icke ville blottställa ensam Bergelin.

Och som detta förhållande, hvilket ådrager sig ett större upseende, dels i anseende till tillfället, då det inträffade, dels i anseende till det då på Gotland varande rykte, att Hans Maj:ts Konungen vore farligt sjuk, icke kunde anses annorlunda, än stridande emot Rikens Ständers ofvannämnde Beslut, och den af dem sedermera antagne och fastställda Successions-ordning, samt alla yttranden, på hvad sätt som häldst, hvilka innefatta åsystad förändring i dessa lagar, eller den förre Kongl. famillens återinkallande i Riket, äro, genom den af Hof-Rätten åberopade författning, förklarade så brottslige, att de ådraga straffet att mista lif, ära och gods, ansåg Högste Domstolen sig böra gilla det slut, hvori Hof-Rätten stannat; men då härvid i betraktande komme: att Bergelin och Ihre varit i rusigt tillstånd, då ofvannämnde händelse sig tilldragit: att, efter hvad utredt är, de brottsliga yttranden icke varit ställda till sällskapet, utan blott hörde af några få personer, som suttit närmast: att de, som enständigt förnekat sig med dem hafva haft någon mening, och yrkat, att de utan all slags anledning och eftertanka undfallit dem i deras då varande belägenhet: samt, att de anklagade först efter de genast erhållne föreställningar, kommit att derå sjelfve fasta upmärksamhet, icke finnas öfvertygade; att hvarken förut eller efteråt i upförande eller tal hafva gifvit spår till misstankar om deras undersåtliga vördnad och tänkesätt, samt sluteligen, att för öfrigt, ej heller af ransakningen finnes något ledande derhän, att på Gotland någre planer emot den antagne ordningen varit påtänkte eller up-

gjorde, trodde Högste Domstolen sig böra i underdånighet hemställa, att Kongl. Maj:t täcktes Bergelin och Ihre, från det efter Lagens stränghet, dem ådömde straff af gunst och nåd förskona; öfverlämnades till Kongl. Maj:ts Egen faderliga mildhet, på hvad sätt, jemväl med afseende å Dess Befallningshafvandes i länet, för dem gjorde förbön, och angående dem lämnadt intyg, Kongl. Maj:t i nåder pröfvar, de i stället böra deras förbrytelse försona.

Justitiæ-Rådet Ziervogel hade upsändt ett i målet författadt skrifteligt yttrande, af följande lydelse:

"Det brott, hvarföre Bergelin och Ihre äro anklagade och dömda, är af dem begge erkändt, och genom flere å ed afhörde vittnens berättelser lagligen styrkt: vid den hållne undersökningen har väl icke kunnat upplysas, hvad afsigten och ändamålet egentligen varit med den skål Bergelin druckit, och deruti Ihre med honom instämt; och ehuru de begge sökt att gifva en sådan förklaring åt detta deras förhållande, som de förment skulle fritaga dem från allt brottsligt upsåt; likväl och då denne deras gerning ligger uppenbar i det, att Bergelin, vid det han druckit skålen, nämnt: Gustaf den femte, och dermed utmärkt den person och ej någon annan än den, hvarom det icke varit dem tillständigt, att hvarken skrifteligen eller munteligen, något sådant yttrande å bane föra, hvarifrån Kongl. Maj:t, genom Dess nådiga förbud den 10 December 1812, velat hafva sine undersåtare i allmänhet vid hårdt ansvar varnade; alltså och enär detta Bergelins och Ihres brottsliga upförande vid ett tillfälle, då flere personer till ett större antal, i anledning af dagens högtidlighet, varit församlade, om det icke innebär ett råd eller maning, likväl utmärker en åstundan eller viss önskan, som hade af-

seende å någon förändring uti Rikets antagne, heligt besvurne Grund-Lag och Successions-ordning, i hvilket fall, när en sådan af Bergelin och Ihre fäld utlåtelse icke kan gifvas någon annan betydelse eller tolkning, än i förening med hvad nyss förmäldt är, och den händelsen härtill äfven lägges, hvartill ett kort förut gängse ryckte kunnat gifva den illasinnade en anledning, finner jag för min del det straff, §. uti ofvannämnde Kongl. Förbud utsätter, närmast vara till Bergelins och Ihres brott lämpeligt, och tillstyrker derföre, att Hof-Rättens Utslag må anses vara lagligen grundadt. -- Men om å ena sidan i ett mål af sådan beskaffenhet som detta, lagen, efter dess stränghet, fordrar ett efterdöme till varning, äfven för de minsta försök, som kunna leda eller verka till rubbning uti hvad som uti en så vigtig del rör Statens säkerhet och lugn, så anser jag mig ock pliktig, att i underdånighet hemställa, om icke i detta mål, nåden må äga rum, framför den högsta Rättvisan, dertill jag i underdånighet tror mig finna anledning af de mildrande omständigheter, som för Bergelin och Ihre sig visa, och dervid jag i synnerhet bordt i underdånighet nämna, att ofvannämnde deras obehagliga förhållande, utom den ledsnaden och förtrytelse, det hos en och annan af de närvarande upväckt, icke föranledt till någon annan obehagelig följd: att både Bergelin och Ihre, uti ett den dagen fört satt öfverlastadt tillstånd, föga kunnat taga vara på hvad de talat eller gjort: att Bergelins hustru skulle blifva försatt i yttersta elände, och Ihres föräldrar på deras ålderdom sakna det biträde, som de, efter en sorgfälligt använd upfostran på denna deras so., af honom hade att vänta: att både Bergelin och Ihre, vid den ålder de innehafva, och det lefnads-yrke, de hvar för

